

Vlaams
Parlement

ingediend op **331** (2019-2020) – Nr. 1
26 mei 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Caroline Gennez

over de aanpak van de coronacrisis
in de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap
en Innovatie en Werk en Sociale Economie

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Tine van der Vloet;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Elke Sleurs;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Loes Vandromme, Vincent Van Peteghem;
Steven Coenegrachts, Sihame El Kaouakibi;
Johan Danen, Ann De Martelaer;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting	4
1.	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie	4
2.	Beleidsdomein Werk en Sociale Economie	7
II.	Bespreking	9
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	9
2.	Antwoord van de minister	12
2.1.	Economie	12
2.2.	Werk en Sociale Economie	15
3.	Replieken	15
	Gebruikte afkortingen	17

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie hield op 7 mei 2020 een gedachtewisseling over de aanpak van de coronacrisis in de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk en Sociale Economie.

De commissie vergaderde ook op 9, 23 en 30 april 2020 al over de impact en de aanpak van de coronacrisis. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 276/1, nr. 302/1 en nr. 316/1.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

I. Inleidende uiteenzetting

Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, focust in haar toelichting op evoluties en nieuwe feiten sinds de vorige gedachtewisselingen.

1. Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

Op de persconferentie van 6 mei 2020 heeft de Nationale Veiligheidsraad enkele beslissingen toegelicht. Die moeten nog in regelgeving worden gegoten en het ministerieel besluit moet worden aangepast, wat uiterlijk op 8 mei 2020 zal gebeuren. Voorts komen er nog de FAQ, de lijst met antwoorden op frequente vragen, en andere richtlijnen. Federaal minister van Economie Nathalie Muylle heeft zopas een gids voor de handel vrijgegeven. Er gaan ook rondzendbrieven naar de lokale besturen over de organisatie van de open ruimte. Daarover kan de minister geen details geven, ook zij moet wachten op de aanpassingen in het ministerieel besluit.

Heropstart handelszaken en ondernemingen

De heropstart van de bedrijven sinds 4 mei 2020 is goed verlopen. Ook de medische cijfers blijven de goede richting uitgaan. Vanaf 11 mei 2020 komt er een nieuwe belangrijke stap met de opening van alle winkels, dus zonder onderscheid naar type of assortiment. Ook geïsoleerde straatverkopers mogen door de plaatselijke autoriteiten op de gebruikelijke locaties worden toegelaten met inachtneming van de regels voor sociale afstand. Het gaat dan bijvoorbeeld over een kippenkraam of een stand met vers fruit of verse groenten. Ook de andere handelszaken zonder direct fysiek contact met de klant mogen opnieuw hun producten en diensten aan klanten leveren. Bij de contactberoepen mogen ook de medische en paramedische beroepen opnieuw volwaardig werken. Naar schatting openen op maandag 11 mei 2020 ruim 45.000 bijkomende handelszaken en zelfstandigen opnieuw de deuren.

Een aantal contactberoepen mag nog niet heropstarten, allicht tot 18 mei 2020. Het gaat om de kappers, de schoonheidsspecialisten, de wellness- en massagecentra, de tatoeage- en piercingshops. Dit was ook zo al beslist door de Nationale Veiligheidsraad op 24 april 2020.

Zaken in de culturele, toeristische, evenementen-, feest-, recreatie-, fitness- en horecasector blijven gesloten. De uitdagingen voor het respecteren van de sociale afstand zijn daar groter. Het gaat vaak om activiteiten die mensen vanuit

verschillende hoeken van het land of zelfs van het buitenland samenbrengen. Daarom zal die opening gefaseerd gebeuren.

De openbare markten blijven nog gesloten tot 18 mei 2020. De minister heeft al eerder gezegd dat voor haar de markten zo snel mogelijk weer moeten opengaan. De 3500 marktkramers zijn ook handelaars. Daarenboven bieden veel onder hen korteketenproducten aan en dat is voor de minister belangrijk. De Nationale Veiligheidsraad wil echter nog een week wachten om te zien wat de opening van de winkelstraten geeft op het vlak van respect voor sociale afstand en crowdcontrol. Veel burgemeesters waren klaar voor de heropening maar krijgen nu een week extra om de aangepaste marktplannen op punt te stellen en de nodige praktische voorbereidingen te treffen.

Omkaderende maatregelen

De minister vervolgt met de omkaderende maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad. Elke consument moet zijn verantwoordelijkheid nemen. De basisregel blijft de afstand van 1,5 meter bewaren. Het advies is om alleen te winkelen, maar kinderen onder de 18 jaar mogen begeleid worden door een ouder. Personen die bijstand nodig hebben, mogen begeleid worden door één persoon. Er wordt gevraagd om in de buurt te kopen en maximaal 30 minuten in de winkel te vertoeven. Op afspraak kan het langer, bijvoorbeeld om een auto te kopen.

Winkelen blijft dus voorlopig runshopping, geen funshopping. Mondmaskers zijn niet verplicht, maar worden aanbevolen. Handelaars moeten ook een aantal maatregelen nemen, die in de gids beschreven zijn: maximum één klant per 10 m², behalve voor kleinere winkels, de verplichte afstand van 1,5 meter en de handhygiëne. Daarnaast komen er nog algemene preventierichtlijnen. De federale gids voor de opening van de handel zal beschikbaar zijn.

Samenwerking met de lokale besturen

De samenwerking met de steden en gemeenten zal vanaf 11 mei 2020 mei belangrijker worden. De minister heeft de laatste weken veelvuldig overleg gepleegd met de VVSG, met de dertien centrumsteden, maar ook met een groot aantal burgemeesters en lokale mandatarissen vanuit heel Vlaanderen. De opening van de winkels heeft immers een impact op de organisatie van de openbare ruimte.

Ook nu zal VLAIO op zijn website de tips bundelen die het verzameld heeft uit zijn contacten met de gemeenten.

Volgende stappen

Vanaf 18 mei 2020 gaan de scholen weer open. Vanaf ten vroegste 8 juni 2020 kan de horecasector ook opstarten. Over de sportactiviteiten wordt nog overlegd.

Aan de kust zijn de burgemeesters nog niet eensgezind, onder meer over het toestaan van tweedeverblijvers. Minister van Toerisme Zuhair Demir zal met de kustburgemeesters overleggen en de minister hoopt dat er snel oplossingen komen.

Hinder- en compensatiepremie

Tot 6 mei 2020 werden er ruim 123.000 coronahinderpremies aangevraagd. Hier van zijn er meer dan 98.000 uitbetaald.

Ondertussen werd voor de periode tot 19 april 2020 de dagpremie ook al ongeveer 94.000 maal uitbetaald. Dat staat voor een uitgave van 180 miljoen euro. Sinds 4

mei 2020 kan ook de compensatiepremie aangevraagd worden. Ondertussen hebben ongeveer 23.000 ondernemers dat gedaan.

Handelshuur

De Vlaamse Regering heeft op 30 april 2020 een principeakkoord bereikt over de handelshuur. Dat wordt nu verder uitgewerkt. De modaliteiten werden al eerder toegelicht.

Waarborgen en leningen

De Vlaamse Regering heeft op 4 mei 2020 het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, wat betreft de COVID-19-waiborg goedgekeurd, na adviezen van de SERV en de Raad van State. Het ontwerp van decreet werd intussen ingediend bij het Vlaams Parlement (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 299/1).

De Europese Commissie heeft op 5 mei 2020 haar goedkeuring gegeven voor achtergestelde leningen van PMV op een termijn van drie jaar en voor een maximumbedrag tot 800.000 euro. Dit is een eerste belangrijke stap om de solvabiliteit van de start-ups, scale-ups en andere kmo's te ondersteunen. Voor leningen boven dat bedrag wordt nog overlegd met de Europese Commissie over eventuele bijkomende voorwaarden in functie van de omzet of personeelskosten van het bedrijf. Ook daar hoopt de minister snel groen licht te krijgen.

Ondertussen werkt de minister ook aan een aanpassing van de Winwinlening, onder andere om meer kapitaal mogelijk te maken.

Havens

Vlaanderen is een import- en exportdraaischijf. In februari 2020 gaven de havens van Zeebrugge en Antwerpen aan grote schade te verwachten van de coronacrisis. De concrete impact op de verschillende havens in Vlaanderen zal uiteraard afhangen van de snelheid waarmee het economische leven zich na de gezondheidscrisis zal herstellen.

Het goede nieuws is in ieder geval dat de Vlaamse havens erin geslaagd zijn de havenwerking volledig operationeel te houden en de logistieke keten te verzekeren. De cijfers die door de Mobiliteitsraad van Vlaanderen werden verzameld, tonen aan dat de impact op het eerste kwartaal van 2020 vrij beperkt is.

De haven van Antwerpen laat positieve cijfers noteren. Tijdens de eerste drie maanden van 2020 werd 59,1 miljoen ton goederen behandeld. Dat is 4 procent meer dan in dezelfde periode in 2019. De containertrafiek steeg sterk, namelijk met 9,4 procent.

Ook North Sea Port Flanders (Gent) groeide. De haven boekte in het eerste kwartaal van 2020 een totale maritieme overslag van 8,1 miljoen ton, een stijging van 4,8 procent. De overslag van droog massagoed nam toe met 10 procent en het overige stukgoed steeg tegenover het eerste kwartaal van 2019 met 7,3 procent.

Ook de haven van Zeebrugge kende een goed eerste kwartaal. De totale goederenoverslag steeg in het eerste kwartaal van 2020 zeer sterk met 34,3 procent, tot een totaal van 14,4 miljoen ton. De stijging is voor een zeer groot deel toe te schrijven aan vloeibare bulk, vooral lng. Ook de droge bulk steeg sterk met 35,7 procent, de containertrafiek met 15,9 procent.

In Oostende was er een kleine daling. De totale overslag in het eerste kwartaal van 2020 nam af met 3,9 procent tegenover dezelfde periode van vorig jaar. De trafiek van overig stukgoed nam toe, de andere goederengroepen daalden.

De cijfers voor het eerste kwartaal van 2020 zijn dus zeker niet slecht. De verwachting is dat de impact van de coronacrisis zich vooral vanaf het tweede kwartaal zal laten voelen. Bepaalde goederenstromen zijn nu wel erg sterk afgenomen, zoals voertuigen en bouwmaterialen. Landbouw- en voedingsproducten zitten dan weer in de lift. North Sea Port liet gisteren nog weten dat ze in april 2,3 procent minder goederenoverslag hadden en ook 7 procent minder zeeschepen. Er is grote bezorgdheid over de wereldwijde exportrestricties, in het bijzonder wat betreft Rusland, India en Turkije.

De uiteindelijke economische impact op de havens is volgens de minister nog steeds moeilijk te voorspellen. Over de mogelijke scenario's van het herstel van de economie en de voorlopige impact van de gezondheidscrisis op de economie heeft het Departement EWI op 6 mei 2020 een eerste analyse gepubliceerd onder de titel 'Vlaamse conjunctuurnota: naar een V, U, W of L-vormig herstel van de Vlaamse economie'. Daaruit blijkt dat de brede logistieke sector voor 2020 een omzetverlies raamt van 22 procent. Dit is dus duidelijk een lagere impact dan de daling van 34 procent voor de volledige Vlaamse economie. De typische havengebonden activiteiten binnen de petrochemische cluster kennen een mindere zware impact dan gemiddeld.

Op dit ogenblik is er nog geen gedetailleerd zicht op het percentage van tijdelijke werkloosheid onder de havenarbeiders. Het zijn zowel de ondernemingen als de werknemers die de aanvragen doen bij de RVA. Hoe sneller het nieuwe VDAB-decreet wordt goedgekeurd, hoe sneller de link kan gelegd worden tussen gegevens van RVA en VDAB.

Er zijn geen specifieke steunmaatregelen gepland voor de havens en de daar gevestigde logistieke en andere bedrijven. De generieke maatregelen, vooral de waarborgen van PMV, zijn toegankelijk voor alle sectoren.

Bijkomende maatregelen

De Vlaamse Regering bekijkt bijkomende steunmaatregelen en hun budgettaire haalbaarheid.

2. Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

Werkloosheidscijfers

Het Vlaamse Gewest telde eind april 2020 201.757 werklozen, een stijging met bijna 12 procent tegenover april 2019. Het gaat om de tweede stijging van de werkloosheid op rij in Vlaanderen: in maart 2020 bedroeg de toename 1,3 procent. Dat brengt de werkloosheidsgraad in het Vlaamse Gewest op het peil van twee jaar geleden.

De stijgende werkloosheid zet zich door in zowat alle provincies en alle categorieën. Wat de leeftijden betreft, is de sterkste stijging terug te vinden bij de groep van 25- tot 40-jarigen, namelijk 16,8 procent. Opvallend is ook de forse stijging van 17,1 procent van het aantal hooggeschoolde werklozen.

De impact van de coronacrisis is goed te zien in het aantal werklozen dat minder dan een jaar werkloos is. Het aantal kortdurig werklozen stijgt met 16,8 procent op jaarbasis. Meer dan de helft, 52,4 procent, van de Vlaamse werkzoekenden is kortdurig werkloos.

Het is dan ook goed nieuws dat bedrijven terug aan het opstarten zijn. Ze doen dat op een innovatieve wijze. Aan VDAB is gevraagd om in begrijpelijke taal een korte cursus voor werknemers en ondernemers te maken, gebaseerd op de generieke COVID-19-gids. Die werd op 4 mei 2020 gelanceerd onder de titel 'Veilig van je kot naar je werk'.

Dienstenchequesector

Eind april 2020 werd 18 procent van de normale prestaties in de dienstenchequesector opgetekend (in vergelijking met 2019). De week voordien was dit slechts 13 procent. Allicht zullen de prestaties vanaf maandag 4 mei 2020 sterker zijn gestegen, maar hierover zijn er nog geen gegevens beschikbaar.

Het systeem loopt ook trager dan anders. Gemiddeld gebeurt de betaling van de inruilwaarde aan de dienstencheque-onderneming twee weken na de prestatie. Deze termijn is nu gestegen tot gemiddeld vijf weken na de prestatie. Prestaties worden door de bedrijven trager ingegeven dan anders, daardoor duurt het iets langer om het exacte niveau van de activiteiten te bepalen.

Sodexo heeft ondertussen ook al 6,5 miljoen euro aan bijkomende subsidies uitbetaald. De volgende betaling is gepland eind mei 2020.

Een belangrijk element is dat de huishoudhulpen veilig aan de slag kunnen gaan. De minister heeft het brede actieplan om dit te bewaken al eerder in de commissie toegelicht. De Vlaamse Sociale Inspectie heeft ondertussen 78 meldingen geregistreerd, waarvan 42 vragen om informatie. Bij zestien ondernemingen loopt een onderzoek. Zes andere meldingen zullen allicht tot een effectief onderzoek leiden, maar er is nog bijkomende informatie gevraagd aan de klachtindiener. Veertien klachten waren niet voor de Vlaamse inspectie, ze handelden bijvoorbeeld over de werkloosheid.

Bij een vijftiental ondernemingen loopt een onderzoek naar aanleiding van soms verschillende klachten van huishoudhulpen of gebruikers over gebrekkige veiligheidsmaatregelen. Die onderzoeken worden grondig gevoerd. Naast de terugvordering van de overheidsmiddelen en een eventuele procedure tot intrekking van de erkenning zal bij vastgestelde tekortkomingen ook de federale inspectie Toezicht op het Welzijn op het Werk worden ingeschakeld.

Maatwerk

Het Departement WSE houdt wekelijks een korte bevraging over de activiteits- en tewerkstellingsgraad in de maatwerkbedrijven. Het aantal maatwerkbedrijven dat in belangrijke mate gesloten is en veel tijdelijke werkloosheid telt, daalt van week tot week. Er is een duidelijke verschuiving naar meer tewerkstelling. Wat de werkzaamheidsgraad van de doelgroepwerknemers betreft, is er ook een zeer duidelijke tendens naar meer tewerkstelling: van 28 procent naar 37 procent op een week tijd.

De tijdelijke werkloosheid bij de doelgroepwerknemers daalde naar 59 procent. Het aantal maatwerkbedrijven dat kampt met hogere ziektecijfers was begin mei 2020 17 procent en is nu 14 procent. De minister besluit dat de tendensen voorzichtig positief zijn.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

Tussenkomst van Imade Annouri

Imade Annouri vraagt of de lokale autoriteiten een zeg hebben in het opengaan van de lokale markten, zo de Nationale Veiligheidsraad daar definitief groen licht voor geeft op 18 mei 2020. Dat de geïsoleerde voedingskramen al open mogen, zorgt voor verwarring en onvrede.

Elke gemeente of stad pakt de opening van de winkelstraten op zijn eigen manier aan. Het klopt dat lokale besturen de situatie best kunnen inschatten, maar die aanpak heeft het nadeel van weinig uniformiteit. Voor bepaalde smalle winkelstraten zeggen winkeliersverenigingen zelf dat het moeilijk wordt de sociale afstand te respecteren. Ze opperen om die straten autovrij te maken, om parkeerplaatsen te gebruiken als wandelruimte. Geeft Vlaanderen daarover richtlijnen of overlegt het daarover met de lokale besturen? Het lid informeert voorts waarom mondkmaskers in winkels niet gewoon verplicht worden. Ze enkel ten sterkste aanraden laat ruimte voor verwarring.

Tussenkomst van Axel Ronse

Axel Ronse weet dat heel wat werkgevers hopen dat de tijdelijkewerkloosheidsmaatregelen verlengd worden. Hijzelf vindt het echter belangrijk om de tijdelijke werklozen zo snel mogelijk te activeren, eventueel in andere sectoren. De situatie dreigt immers nog enkele maanden te duren. Voor de bos- en de tuinbouw is er een regeling waardoor werken kan gecombineerd worden met de uitkering. Dat zou ook nuttig zijn voor andere sectoren.

Nu is het zo dat VDAB de tijdelijk werklozen niet kent. Die moeten zich van de RVA wel verplicht inschrijven bij VDAB, maar dat is vooralsnog niet controleerbaar. Het is aangewezen om creatief te zoeken naar manieren om die mensen tijdelijk aan de slag te krijgen tot ze terug in hun eigen baan terechtkunnen. Louter verwijzen naar het nieuwe VDAB-decreet, beantwoordt deze vraag niet.

Voorts vraagt *Axel Ronse* aandacht voor de schrijnende situatie van arbeidsmigranten. De werkgever mag aan sommigen van hen, die net een aanvraag bij de gemeente ingediend hadden, geen geld doorstorten omdat de RSZ dit blokkeert. Die mensen zijn naar hier gehaald om jobs te doen die weinig andere mensen willen doen. Hij vraagt dat probleem, samen met RVA en RSZ, in kaart te brengen.

Het lid is voorts tevreden dat het vrij goed loopt in de dienstenchequesector en dat er kordaat opgetreden wordt tegen eventuele overtreders.

Tussenkomst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy vraagt aandacht voor de vele evenementen die uitgesteld zijn en een nieuwe datum hebben, zoals de Gentse Floraliën, of nog geen nieuwe datum hebben om praktische of financiële redenen. Toeleveranciers, zoals podiumbouwers, belichtings- en geluidstechnici en andere worden mee getroffen. Volgens cijfers van de Economic Risk Management Group is de sector van de kunst, amusement, recreatie en evenementen het zwaarst getroffen met een omzetsdaling van om en bij de 90 procent, terwijl het gemiddelde 85 procent is. Het aandeel van de respondenten dat een faillissement waarschijnlijk of heel waarschijnlijk acht, is gestegen van 22 naar 30 procent. Er zijn heel wat freelancers, ook grote bedrijven met gigantische voorraden in hun magazijnen. In tegenstelling tot de horeca die

onmiddellijk kan starten en meteen inkomsten heeft, is er voor evenementen een lange voorbereidingstijd nodig. Als sociale afstand op de scene en in de zaal verplicht blijft tot er een vaccin is, kan de sector beter het werkjaar 2020-2021 gewoon schrappen. Is het niet mogelijk vanuit de overheid toch enig perspectief te bieden vanaf wanneer de sociale afstand, die ze onmogelijk kunnen respecteren, allicht zal wegvallen? Kan de minister daarover overleggen met haar federale collega's?

Het beursaandeel van bedrijven als Brantano en Fred&Ginger is zeer sterk gedaald. Volgens De Standaard zou de PMV daar 22,5 miljoen euro in geïnvesteerd hebben. Door de beursdaling is dat nog maar een kleine 10 miljoen euro. Dat is een normaal risico, zij het in dit geval met belastinggeld. Het lid informeert naar de invloed van de coronacrisis op andere participaties van PMV. Is er na de crisis een evaluatie gepland? Andries Gryffroy begrijpt dat de raad van bestuur van de nv beslist over de participaties, maar de overheid kan de algemene voorwaarden bepalen. Het lid suggereert daar ook in het parlement een debat aan te wijden.

Tussenkomst van Tom Ongena

Tom Ongena vraagt om duidelijk te communiceren dat individuele voedingskramen wel al open mogen. Ook zij zijn belangrijk voor de verkoop van producten van de korte keten.

Het lid is tevreden dat de winkels openen, maar waarschuwt voor te hoge verwachtingen over de verkoop. Runshoppen is niet goed voor de omzet. Zal de minister dat monitoren? Denkt de regering aan postlockdownsteunmaatregelen?

Tom Ongena had begrepen dat VDAB ook zonder de machtiging al over mogelijkheden beschikt om tijdelijk werklozen te contacteren. Kan de minister daar meer uitleg over geven? Mensen die maar pas werkloos zijn en hooggeschoold, kunnen allicht gemakkelijker een nieuwe job vinden. Uiteraard hoopt iedereen opnieuw in dezelfde job aan de slag te kunnen gaan, maar het is duidelijk dat dat niet voor iedereen zal lukken. Het komt erop aan kort op de bal te spelen.

Tussenkomst van Caroline Gennez

Caroline Gennez is tevreden dat de klachten over de beschermingsmaatregelen in de dienstenchequesector ernstig genomen worden. Ze vraagt hoe een onderzoek na een klacht concreet wordt gevoerd als er geen controles aan huis mogelijk zijn. Is de ultieme sanctie de intrekking van de erkenning van de onderneming?

In Blankenberge zal de openbare markt heropenen, in Steenokkerzeel is de voedingsmarkt zelfs nooit gesloten. Is de lokale autonomie op dat vlak dan totaal? Indien dat het geval is, hebben de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad weinig zin. Zal de minister samen met de minister van Binnenlands Bestuur concretere richtlijnen geven aan de lokale bestuurders en de marktkramers?

De bloemisten beraden zich over gerechtelijke stappen omdat ze pas de dag na Moederdag mogen openen. Caroline Gennez pleit voor een uitzondering voor die ene sector.

Tussenkomst van Ilse Malfroot

Ilse Malfroot informeert of er al meer zicht is op de heropening van de horeca. De heropening van horecazaken vraagt niet alleen een goede voorbereiding, ze moet ook van bij de start winstgevend zijn. Het lid pleit voor een draaiboek, tijdige communicatie en goed overleg met de sector. Met welke partners wordt er overlegd over de heropstart?

Ilse Malfroot vraagt om ook onderscheid te maken tussen cafés en restaurants. Een klein café dat maar drie of vier personen mag binnenlaten, kan immers niet winstgevend zijn en blijft beter dicht. Restaurants kunnen werken met reservaties, shiften enzovoort, cafés niet.

Is er een draaiboek voor de heropening van de kappers? Kunnen ze in een privé-ruimte tijdelijk klanten onderbrengen die bijvoorbeeld een haarkleuring twee uur moeten laten inwerken, zodat ze ondertussen andere klanten kunnen bedienen? Was er al overleg met de sector?

Tussenkoms van Maaïke De Vreese

Maaïke De Vreese vraagt snel duidelijkheid over extra maatregelen voor handelszaken die, zelfs als ze mogen heropenen, toch nog lang schade zullen ondervinden zoals de toeristenwinkeltjes. Komen er maatregelen voor na de lockdown?

UNIZO is tevreden dat de winkels mogen heropenen maar vreest dat de kleine winkels strenger zullen worden behandeld als het over de veiligheidsmaatregelen gaat. Overlegt de minister daarover met haar federale collega van Economie?

Tussenkoms van Tine van der Vloet

Tine van der Vloet is tevreden dat mensen met een beperking met een begeleider naar de winkel mogen. Is dat duidelijk gemaakt aan de winkels? Nu wordt dat door nogal wat supermarkten geweigerd, het lijkt af te hangen van de goodwill van de uitbater. Kunnen mensen met een beperking dat vanaf nu afdwingen?

Tussenkoms van Els Sterckx

Els Sterckx dringt erop aan dat de hondenkapsalons op 11 mei 2020 opnieuw kunnen openen. De verzorging van de honden wordt dringend, bijvoorbeeld als de vacht te dik wordt voor het warme weer of als ze huidziektes hebben. In de salons kan de sociale afstand zeker gegarandeerd worden. De klant zet de hond aan de deur af en komt hem na verzorging terug halen.

Tussenkoms van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde acht het verstandig om, gezien het recordbedrag op de spaarboekjes, het spaargeld te activeren om de economie te stimuleren. Een optie is de uitbreiding van de Winwinlening, met bijvoorbeeld een hoger maximumbedrag, of fiscale voordelen voor participatie in ondernemingskapitaal.

De gesprekken over economische relance zijn erg interessant. Zal de minister een synthesedocument of plan maken op basis van die werkzaamheden?

Tussenkoms van Alessia Claes

Alessia Claes vraagt hoe het proefproject van Syntra om leerplatformen te verbinden en het onlineaanbod uit te wisselen, loopt. Hoe verloopt de centralisatie en uitbreiding van het onlineleeraanbod met onder meer de centra voor volwassenenonderwijs? Neemt het onlineleren nog altijd toe?

Doelgroepwerknemers worden via de enclavewerking ingezet in reguliere bedrijven. Wat zijn de gevolgen van de coronasluitingen op die enclavewerking? Is dat besproken bij de relancemaatregelen voor de maatwerkbedrijven?

Tussenkoms van Kurt Vanryckeghem

Kurt Vanryckeghem vindt het positief aan de crisis dat winkelhieren en lokaal kopen meer ingeburgerd geraken. Heel wat steden en gemeenten spelen in op die trend met bijvoorbeeld lokale aankoopbons. Het lid pleit ervoor ook na de opening van de winkels die trend te blijven steunen. Wat zijn de volgende stappen zijn voor de website www.koopinjebuurt.be?

Tussenkoms van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne vraagt hoe ver het staat met de uitbreiding van de Winwinlening wat betreft de duurtijd en het bedrag. Hoe ver staat het met de oplossing voor de handelshuur en met de voorwaarden voor het noodfonds?

Het lid benadrukt het belang van goed overleg, ook sociaal overleg. Is de minister van plan om samen met de sectoren nog meer draaiboeken te maken, zoals voor de horeca bijvoorbeeld? Steunt de minister de sectororganisaties daarbij en hoe verloopt dat overleg? De Vlaamse minister van Sport heeft een schema en een draaiboek gemaakt voor de sportsector. Helaas lijken al zijn plannen te lekken waardoor hij verplicht is de media op te zoeken om een en ander toe te lichten.

2. Antwoord van de minister**2.1. Economie**

Minister *Hilde Crevits* benadrukt dat het Vlaamse niveau zoveel mogelijk de maatregelen van de federale overheid tracht aan te vullen. De federale gids over veilig aan het werk staat online. VDAB probeert een en ander te vertalen voor de werknemers, de onlinecursus staat op www.vdab.be/veilig-naar-je-werk. VLAIO bekijkt wat het aanvullend kan doen voor de bedrijven.

Algemeen zegt de minister dat er over de sectorgidsen actief overlegd wordt met de sectoren.

Voedingskramen en markten

Individuele voedingskramen mogen heropenen op de plaats waar ze van oudsher staan. De regel dat het enkel kan als er geen gewone voedingswinkels zijn, vervalt. Voor de markten is de openingsdatum 18 mei 2020. De minister had al een overleg met de minister-president en de minister van Binnenlands Bestuur. Het draaiboek wordt nu geschreven en zal enkele voorwaarden bevatten, onder meer een minimumafstand tussen de kramen en eenrichtingsverkeer zoals in winkelstraten. Ook hier is het wachten op het federale ministerieel besluit. Omdat de situatie overal anders is, is het zaak de lokale besturen te vertrouwen, wat niet betekent dat alles op hen wordt afgeschoven. Zo kan een burgemeester de markt spreiden over meerdere pleinen. Uit het overleg met de centrumsteden bleek dat ze inspiratie bij elkaar zoeken, los van ideologische verschillen. Zo kan de loutere aanwezigheid van stadswachten een sociale druk geven om de regels te respecteren. Voor de winkelstraten komen er nog richtlijnen van de minister van Binnenlandse zaken, waarbij de lokale besturen voldoende eigen beslissingsruimte krijgen.

Het is aan de Nationale Veiligheidsraad om de heropeningsdata te bepalen, zij het dat het lokale niveau kan beslissen om er langer mee te wachten. Eerder openen is echter een beslissing die de minister als vreemd betitelt. De beslissingen van de veiligheidsraad worden telkens uitgewerkt in een ministerieel besluit.

Winkels

Wat de heropstart van de winkels betreft, heeft de minister op 11 mei 2020 een overleg met vertegenwoordigers van UNIZO, Comeos en Voka om een stand van zaken op te stellen en de toekomstige beleidslijnen uit te stippelen. Het Handelsvestigingsdecreet en het handelskernenbeleid zullen worden geëvalueerd. De detailhandel is een speerpunt van het Vlaamse beleid. Voor een levendige en aantrekkelijke kern zijn winkels nodig.

De minister heeft begrip voor de klachten van de bloemenwinkels. Heel wat onder hen hebben al andere oplossingen gezocht. Sommige vragen om nu niet plots alles te veranderen in aanloop naar Moederdag omdat ze al schikkingen getroffen hebben en bang zijn voor een toeloop. De minister heeft er ook begrip voor dat de verkoop van bloemen in een tuincentrum als oneerlijke concurrentie aanvoeld wordt. Volgens de minister is het goed dat Moederdag niet is verplaatst. Het mooiste geschenk is dat mensen elkaar terug kunnen zien.

De federale premier heeft gesproken over een uitzondering voor de kleine winkeltjes. Ook daarvoor is het nodig om het nieuwe ministerieel besluit te lezen. Minister Crevits wil liever niet dat er nieuwe regels komen voor hen. Er is gezegd dat in winkels kleiner dan 20 vierkante meter maar twee klanten binnen mogen. Dat is al zo in heel wat kleine zaken die mochten openblijven. Die slagen er trouwens in de regels goed te respecteren.

De regels over het dragen van mondkmaskers komen van de Nationale Veiligheidsraad op advies van de Groep van Experts belast met de ExitStrategie. De bevolking wordt gevraagd om haar gezond verstand te gebruiken. Doorgaans is het voldoende duidelijk waar het moet en waar niet, in een drukke winkel is het bijvoorbeeld wel aangeraden. Er komt nog een ministerieel besluit, een FAQ-lijst, richtlijnen enzovoort. Dat is de juiste werkwijze, ook voor de markten, de horeca, het kusttoerisme enzovoort.

De minister merkt dat de sectoren, samen met federaal minister Nathalie Muylle, veel inspanningen doen om tot goede afspraken te komen. Voor de winkels hebben de paritaire comités een akkoord, wat veel voordelen heeft voor het personeel en voor een heldere opstart zorgt. Er blijft hoe dan ook altijd interpretatieruimte, maar die is nodig om in te spelen op specifieke situaties. Het is dus niet zo dat alles wordt afgeschoven op de lokale besturen.

Omdat er onduidelijkheid was, heeft de Nationale Veiligheidsraad nu expliciet gesteld dat mensen met een beperking begeleid mogen worden bij het winkelen, aldus minister Hilde Crevits.

Lokaal Lopen

De onlinecampagne voor 'Koop in je buurt' loopt volop. Tot 30 juni 2020 loopt de campagne van VLAIO om de handelaars aan te moedigen zich te registreren. Hoe meer registraties, hoe groter de slagkracht van de website. De minister gaat na of ze nog budget kan vrijmaken om het online en lokaal winkelen te versterken. Dat wordt op 11 mei 2020 ook besproken op het overleg over de detailhandel. Het zou zonde zijn om deze dynamiek niet te bestendigen.

Evenementensector

Het is inderdaad belangrijk om perspectief te geven aan de evenementensector, die heel wat gezichten kent: zomerevents, sportevents enzovoort. Dat is de volgende stap in het heropstartplan van de Nationale Veiligheidsraad. Vlaanderen participeert intens aan de federale overlegfora daarover.

Andere sectoren

Ook met de sectoren, bijvoorbeeld, de horeca wordt goed overlegd. Heel wat onder hen werken aan draaiboeken. De minister kan voorlopig geen uitspraken doen over een onderscheid tussen cafés en restaurants. Het sectorale overleg daarover loopt immers. Er zijn trouwens nog heel wat andere verschillen. Sommige restaurants kunnen niet rendabel opengaan als ze slechts de helft van de tafels mogen gebruiken.

Het is ook wachten op het ministerieel besluit om te weten of de hondenkappers weer aan het werk mogen.

De kappersfederatie Coiffure.org werkt aan een draaiboek. De kappers zelf zoeken ook oplossingen, bijvoorbeeld het gebruik van plexiglas. De minister kan ook daar niet op vooruitlopen.

Handelshuur

Op 8 mei 2020 bespreekt de Vlaamse Regering ook de concrete modaliteiten van de handelshuuraanpassingen. De kwestie is onder meer wat gevraagd wordt van de verhuurder en wat daartegenover staat.

Noodfonds

De toeristische sector kan beroep doen op het noodfonds. De opmerking over de toeristenwinkeltjes is overgemaakt aan minister van Toerisme Zuhal Demir, die op 11 mei 2020 met de kustburgemeesters overlegt. Minister Crevits bevestigt dat een perspectief, ook voor het internationale toerisme, nodig is voor de sector.

Voor het noodfonds wil de regering tegen 15 mei 2020 een volgende stap zetten. De schade wordt nu in kaart gebracht.

Postcorona en relance

Hoe de postcoronasamenleving eruit zal zien, is nog niet duidelijk. De sectoren nemen de regels, onder meer over afstand en veiligheid, ernstig. De minister ziet ook wel wat creatieve voorstellen passeren, onder meer over de organisatie van triatlons in de postcoronatijd. Voor elke sector, de horeca niet in het minst, zijn de uitdagingen groot.

De ERMG raamt het omzetverlies van horeca en non-food op 85 procent. De eerste liquiditeitsimpuls is gegeven via de compensatiepremie. Andere instrumenten moeten daar goed op aansluiten. Het is zaak vooral die bedrijven te steunen die voor de coronacrisis in goede doen waren.

Aan de relancemaatregelen is er onder andere een interkabinettenwerkgroep gewijd. Er wordt gekeken naar de uitbreiding van de bestaande Winwinlening en naar een gelijkaardig instrument voor kapitaalparticipaties. Het kabinet van de minister volgt de parlementaire hoorzittingen over het relancebeleid. Vaak worden de suggesties van het parlement verwerkt in regeringsvoorstellen.

De operationele afspraken over de relancewerkzaamheden moeten nog worden gemaakt. De minister-president heeft aangekondigd nu snel te bepalen wanneer daar precies mee wordt gestart. De minister zal vragen daar meer praktische informatie over bekend te maken.

2.2. Werk en Sociale Economie

Tijdelijke werkloosheid

De verlenging van de tijdelijke werkloosheid is een federale maatregel. Tijdelijke werklozen zijn niet verplicht zich in te schrijven bij VDAB. Die dienst heeft wel goede afspraken met RVA en de vakbonden om via bijblijfconsulenten tijdelijk werklozen goed te informeren over jobaanbiedingen en opleidingsmogelijkheden. Het is belangrijk dat de tijdelijk werklozen straks terug aan het werk kunnen in hun eigen baan. Ze kunnen ook opleidingscheques krijgen of beroep doen op loopbaanbegeleiding. Tijdelijke werkloosheid is immers een aanleiding om zich te bezinnen over de loopbaan.

Over data-uitwisseling hebben RVA en VDAB al onderhandeld. De data komen uit de Kruispuntbank Sociale Zekerheid. De uitwisseling kan voorbereid worden, maar de Privacycommissie zal geen toestemming geven zonder decretale basis. Het nieuwe decreet moet VDAB de rol van regisseur geven en de rechtsgrondslag bieden voor een machtiging om de data op te vragen.

Arbeidsmigranten

De situatie van de arbeidsmigranten wordt zo snel mogelijk in kaart gebracht. Ook de minister is daarover bezorgd.

Opleidingen

VDAB zet zijn onlineaanbod actief in de verf. Het proefproject met Syntra loopt verder. VDAB zegt dat het goed loopt, maar er zijn nog geen cijfers. Tussen Syntra en VDAB is snel geschakeld om cursussen te delen. Met de extra middelen wil de overheid de leerplatformen van VDAB versterken en de opleidingsdatabank beter ontsluiten. Opleidingverstrekkers, ook het volwassenonderwijs, kunnen hun aanbod in die databank kenbaar maken.

Dienstenchequesector

Het is aan de Vlaamse Sociale Inspectie om de klachten over de dienstenchequesector te onderzoeken. De minister weet niet of het over ernstige overtredingen gaat maar de klachten worden onderzocht. Het intrekken van de erkenning van de onderneming is inderdaad de zwaarste sanctie. De federale inspectie kan ook de onderneming tijdelijk sluiten.

Enclavewerking

De enclavewerking en de vraag hoe de werknemers van maatbedrijven op de werkplaats geraken, wordt besproken in het paritair comité 327 dat een akkoord tracht te sluiten over veilig naar en aan het werk.

3. Replieken

Andries Gryffroy is tevreden dat de regering wil nadenken over zijn voorstel inzake Winwinkapitaal. Het lid vraagt nog een antwoord op zijn vraag over PMV.

Minister *Hilde Crevits* legt uit dat de raad van bestuur van PMV bevoegd is voor de risico-inschatting. Een evaluatie kan altijd, maar het instrument PMV op zich is een zegen voor Vlaanderen. De coronacrisis zet de zaken wel op scherp. De maatschappij maakt ook zelf evaluaties van de manier waarop ondersteuning wordt geboden, aan welke bedrijven en welk instrument daarvoor wordt gehanteerd.

Robrecht Bothuyne vraagt of de regering zal ingaan op het pleidooi van Voka voor een actieplan inzake de export. Uiteraard is het ook aan de federale overheid en de Europese Unie om daarvoor acties te ondernemen.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat buitenlandse handel onder de bevoegdheid van minister-president Jan Jambon valt. De Vlaamse Regering heeft wel al afgesproken om een plan voor exportrelance op te stellen, met medewerking van onder meer Flanders Investment & Trade en VLAIO.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Caroline GENNEZ,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ERMG	Economic Risk Management Group
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FAQ	frequently asked questions
kmo	kleine of middelgrote onderneming
Ing	liquid natural gas
nv	naamloze vennootschap
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WSE	Werk en Sociale Economie